

Enrollment No: _____

Exam Seat No: _____

C. U. SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2020

Subject Name : Theories of Economic Growth - 1

Subject Code : 5AH01TEG1

Branch: M.A. (Economics)

Semester: 1

Date: 12/03/2021

Time: 03:00 To 06:00

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator and any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

SECTION – I

Q-1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(07)

- a. વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત રજુ કરનાર અર્થશાસ્ત્રીનું નામ જણાવો.
- b. શ્રમિકોમાં કૌશલ્ય(Skill)વધારવા માટે ઉપયોગી કોઈ પણ બે બાબતો જણાવો.
- c. આર્થિક વૃદ્ધી માટેનું મોડેલ રજુ કરનાર કોઈ પણ બે પ્રશિષ્ટઅર્થશાસ્ત્રીઓના નામ જણાવો.
- d. ચોખ્ખી રાષ્ટ્રીય આવક (NDP)માં થતાં વધારાનો દર એ જ દેશનો વૃદ્ધી દર છે.—આ વિધાન ખરું છે ? કે ખોટું..?
- e. ભારતમાં આયોજન પંચના સ્થાને ક્યાં પંચ કે આયોગની રચના કરવામાં આવી છે?
- f. GDP.... નું ફૂલ ફોર્મ જણાવો.
- g. દેશના ઝડપી આર્થિક વિકાસ માટે કયું પરિબલ વધારે ઉપયોગી છે?(અ)શ્રમિકોની સંખ્યામાં વૃદ્ધી.(બ)શ્રમિકોની કાર્ય કુશળતામાં વૃદ્ધી.

Q-2 'આર્થિક વૃદ્ધી' અને 'આર્થિક વિકાસ'ના ખ્યાલની સમજૂતી આપો તથા આ બન્ને ખ્યાલો વચ્ચે રહેલ સમાનતા અને તફાવત વિષે ચર્ચા કરો. (14)

OR

Q-2 આર્થિક વૃદ્ધી માટે શિક્ષણ,સંશોધન,અને શ્રમિકોની કુશળતાની ઉપયોગીતા જણાવો. (14)

Q-3 એડમ સ્મિથે રજુ કરેલ આર્થિક વૃદ્ધીના ખ્યાલનું મૂલ્યાંકન કરો. (14)

OR

Q-3 વૃધ્ધી મોડેલ (Groth model)નો અર્થ,સ્વરૂપ કાર્યક્ષેત્ર અને લક્ષણોની ચર્ચા કરો. (14)

SECTION – II

Q-4 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નનો ૧. ગુણ છે. (07)

- આર્થિક વિકાસના સંદર્ભમાં “ નવ પ્રવર્તન “નો સિદ્ધાંત રજૂ કરનાર અર્થ શાસ્ત્રીનું નામ જણાવો.
- “ નવ પ્રશિષ્ટ “ અર્થશાસ્ત્રી તરીકે ઓળખાતા કોઈપણ એક અર્થશાસ્ત્રીનું નામ જણાવો.
- ભારતની ગણના વિશ્વના કેવા પ્રકારના દેશમાં થાય છે.વિકાસશીલ કે વિકસિત?
- આર્થિક આયોજનના શરૂઆતના સમયમાં ભારતમાં અપનાવવામાં આવેલ આર્થિક વિકાસના મોડેલમાં કયાં ક્ષેત્રને વિશેષ મહત્વ આપવામાં આવેલું કૃષિ ક્ષેત્રને કે ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રને?
- ભારતમાં આર્થિક વિકાસ માટે પંચવર્ષીય યોજનાઓની શરૂઆત કયા વર્ષમાં કરવામાં આવી હતી?
- “કુશળ શ્રમિકોની અછત એ આર્થિક વૃધ્ધીમાં અવરોધરૂપ બનતું પરિબલ છે” ..આ વિધાન ખરૂ છે કે ખોટું ?
- વિકાસશીલ દેશો માટે આર્થિક વિકાસની કઈ વ્યૂહ રચના વધારે ઉપયોગી છે ?સમતોલ વિકાસની વ્યૂહ રચના કે અસમતોલ વિકાસની વ્યૂહરચના?

Q-5 પ્રોફે.કાલ્ડોરે રજૂ કરેલ વૃધ્ધી મોડેલની સમજૂતી આપી “ સ્થિરતા સાથે આર્થિક વિકાસ”ના સંદર્ભમાં તેની ઉપયોગીતા જણાવો. (14)

OR

Q-5 આર્થિક વૃધ્ધી માટેના પ્રોફે.શુમ્પીટરના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો.

Q-6 હેરોડઅનેડોમરે રજૂ કરેલ વૃધ્ધી મોડેલની વિસ્તૃત સમજૂતી આપો. (14)

OR

Q-6 આર્થિક વૃધ્ધિના સંદર્ભમાં વાહન વ્યવહાર,સંદેશા વ્યવહાર અને ટેકનોલોજીકલ વિકાસની ઉપયોગીતા જણાવો.

